

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 176. Quanta sit obligatio servandi vel prolongandi vitam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

- » hoc ad eum finem non est necessarium. *S. Th. 2. 2. q. 65. art. 1. Less. l. c. Molin. Fill. q. 3. & c.*
- » II. Peccant Parentes, qui filios etiam consentientes castrant, ut sint utiles cantui. *v. Laym. n. 2.*
- » • *Quæres.* An sepeliendus sit in loco sacro, qui seipsum occidit.
- » *Resp.* Id vetant Ecclesiæ Canones : qui tamen non sunt intelligendi de iis, qui ex furore, amentia, vel passione gravissimæ tristitiæ, turbatâ phantasiâ id fecerunt ; vel qui ante mortem verè de hoc doluerunt. Quòd si constet quempiam seipsum occidisse, & dubitetur, utrum deliberatè, an ex animo turbato factum sit, in praxi privatur sacrâ sepulturâ, cum præsumatur secundum opus externum voluntariè esse factum : nisi tamen ex circumstantiis contrarium colligatur : Si verò dubitetur, à se ipso, an ab alio *v. g.* si præcipitatus in aquam, delictum tam atrox & contra naturam non præsumitur finè evidentibus indiciis.
- » *Molin. T. 3. D. 20. v. Laym. n. 8. v. etiam Escob. E. 7. c. 8.*
- » ubi dicit, eum, qui moritur ex vulnere in duello accepto, si vivus ex loco discessit, non esse privandum Sepulturâ Ecclesiasticâ.

A D D E N D A.

- » 170 Q. 176. *Quanta sit obligatio servandi vel prolongandi vitam.* R. §. I. Circumcelliones hæretici tempore Constantini Imperatoris asserbant quemcunque hominem se interimentem esse Martyrem, sed damnati sunt in Conc. Bracharensi, uti refert *Lugo de Just. D. 10. n. 1. & Mendo in Stat. d. 4. n. 43.* unde relicto illo infano errore dicendum est, quandoque esse gravem, quandoque nullam obligationem servandi vitam vel prolongandi, uti explicat *Busenbaum*, quibus adde seqq.

§. 2. Quamvis possit aliquis mortem sibi directe 775
ex bono fine optare, v. g. ut liberetur ærumnis
morti ipsi æ qualibus, aut ut peccatis sit liber, uti
cum aliis docet *Tambur. Lib. 5. c. 1. §. 3. n. 34*, tamen
nemini licitum est directe sibi mortem inferre.
Ratio disparitatis est, quia actus optantis est
inefficax, id est, sistit in desiderio, quod suam mora-
litate desumit à motivo, quod potest esse bonum,
neque tendit in læsionem alicujus Juris alieni,
nam pro talibus circumstantiis præsumitur Deus
consentire seu non reprobare tale inefficax deside-
rium: è contrà occisio suâ esset actus efficax
tendens ad ipsum effectum externum mortis, quo
læderetur Jus, quod habet solus Deus in vitam
nostram. Neminem autem ad peccatum vitandum
posse se occidere, latè probat *Bonæpei in Noctua*
Dub. 21. n. 660; idem tenent *Diana P. II. T. I. R. 23.*
& *Lugo num. 23.*

§. 3. Non est eadem obligatio vitam prolon- 772
gandi, quæ est non abbreviandi seu conservandi,
ita *Pasq. in Praxi Jejun. Decis. 27. Sanch. in Conf.*
L. 5. c. 1. D. 33. Gobat in Quin. T. 5. c. 1. n. 30. Ratio est,
quia vitam prolongare importat singulare studium,
ad quod non tenemur, è contrà non abbreviare
& conservare importat commune tantum studium,
ad quod tenemur: unde non est idem non prolon-
gare & abrumpere vitam, uti rectè *Victoria Rel.*
de Temper. n. 9, qui cum *Pagund.* docet, quamvis
Medicus diceret aliquem, v. g. utendo vino, posse
ad decem annos vitam prolongare, tamen posse
ex mortificatione abstinere.

§. 4. Omnes docent non licere abstinere, v. g. 773
à vino, directe eâ intentione, ut etiam horâ citiùs
moriatur, *Lugo num. 32. Gobat num. 32*, quia
nemo etiam ad horam est dominus vitæ suæ:

Hfz

Idem

Idem tamen *Lugo* num. 31. docet strangulandum posse prius abstinere à cibo, ut sic debilius citius suffocetur, quod *Gobat* n. 75. dicit esse probabile, se tamen non suaturum, nisi esset periculum desperationis aut blasphemiae.

774 §. 5. Licitum est abstinere à parte etiam communis cibi & potus, quamvis mors inde sequatur citius, dummodo sumatur, quod necessarium est ad conservationem individui, *Sanch.* n. II. *Pasq.* num. 8. *Lugo* n. 34. *Gobat* n. 40. Ratio est, quia sic non tollo, sed tantum non prolongo vitam, ad quod non teneor, habens finem bonum, qui est utilitas spiritualis prævalens corporali, & ita fecerunt sancti viri: quod si hoc licitum non esset, peccarent plurimi per studia & artes laboriosas nativum calorem consumendo, nam sic etiam minuitur vita; unde universaliter docet *Grana.* apud *Dian.* P. 5. T. 4. R. 33. movendum non esse scrupulum, etiamsi quis pœnitentiis, vigiliis, mortificationibus ad obsequium Dei vitam suam abbreviet, hoc enim spectat ad gubernationem vitæ, quæ nobis à Deo commissa est, ut ita possimus illâ uti ad exercitium virtutum, & ad majorem in cælo obtinendam gloriam: hinc potest quis Religionem ingredi, nec tenetur ex illa aut è Novitiatu egredi, etiamsi advertat abstinentiam aliâque similia nocere valetudini, & sic abbreviandam vitam, *Lugo* n. 34. *Gob.* n. 54. Consequenter non tenetur Religiosus petere victum à communi diversum, licet communis noceat valetudini, *Gob.* n. 60; nec salubriorem locum, quamvis in eo, in quo est, minus diu sit victurus, *Vict.* *Sayr.* *Gob.* num. 59. Quod idem rectè asserunt etiam de homine sæculari *Vict.* & *Lug.* num. 36, quia applicatio rerum valetudini noxiarum aut

omissio

Omissio valetudini utilium à sapientibus non cen-
setur occisio sui, quando fit ex causa proportionata
statui suo, vel Sanctorum exemplo conformi:
Si tamen victus ordinarius inferret Religioso
grave incommodum, teneretur Superiori indi-
care, ut præveniretur majoribus incommodis,
non autem teneretur indicare, si tantum causet
leviora incommoda, uti catharros, somnum
inquiorem &c. *Gob. n. 65. & 66.* Quod si indicarit,
& non provideatur, debet acquiescere & permit-
tere, quidquid secuturum est.

§. 6. Nemo, nisi postulet necessitas Reipublicæ 775
vel Ecclesiæ, teneretur vitam conservare mediis
extra-ordinariis aut pretiosis, *Sanch. Vict. Sayr. Lug.*
n. 36. Gob. n. 34. Ratio est, quia non tenemur conserva-
re nisi mediis ordinariis, secundum dicta *L. 2. n. 201;*
imò *Vict. n. 1. & Sayr. L. 7. c. 9. n. 28.* dicunt hominem
non teneri conservare vitam medicinis, quia
incertum est, an eam non plus minuant quam
prolongent: Similiter docet *Sanch. n. 4.* neminem
teneri quotannis sumere medicinam, v.g. ad præ-
cavendas febres, quamvis esset probabile peri-
culum febris & mortis, hæc enim non sunt ordi-
naria media vitam conservandi: addit tamen *n. 5.*
omnes teneri, dum ægrotant, si commodè possint,
consulere Medicos, & uti cibis salutaribus, quia
hæc sunt media ordinaria & facile parabilia,
ideoque etiam *Boudevvins P. 2. Q. 8.* dicit ægrum
periculosè laborantem, cui copia est Medicorum
& mediorum, teneri illis uti, si aliter sanari
non possit: addit *q. 9.* quoties notabile periculum
imminet ex omissione consilii, teneri ægrum
in licitis & honestis obedire Medico.

§. 7. Docet idem *Boudevv. quæst. 12.* si notabile 776
corpori damnus vel vitæ periculum imminet,

teneri Patientem admittere etiam inspectionem corporis ; rationem dat, quia erubescencia, quae deterret, habet ortum à peccato, & vincenda est per mortificationem, nam ratione illius, quod culpâ nostrâ contraximus, non est nobis licitum aliquid contra Jus, quo Deus nos obligat ad conservandam vitam : *Nav. tamen, Lefs. Baldel. Bonac. J. Sanch. Tambur. §. 4. n. 25.* cum *Busenbaum* docent puellæ licitum esse negligere curationem sui morbi, ne tangatur in partibus inhonestis, quia nemo tenetur admittere curationem, à qua non minus abhorret quàm ab ipso morbo: notant tamen rectè *Turrian. & Dian. P. 5. T. 3. R. 158.* teneri admittere sibi applicari medicinas ab alia honesta femina.

777 §. 8. Licitum est respuere medicinas, ut sic tolerantur graves doloris citra periculum mortis, *Sanch. n. 8, & sic Ludovic. de Ponte* rectè *Lamparin* in ejus vita L. 3. c. 4 §. 8. fecit, ut medicina non applicaretur oculo, quem falsus humor planè eripuit.

778 §. 9. Si tanta sit dejectio animi & appetitus, ut æger non nisi per summum laborem & cruciatum possit cibum aut potum sumere, *Vict. supra* excusat eum à mortali, si respuat, licet mors inde sequatur, quia tum est quædam impossibilitas moralis, quod maximè valet, si sit spes exigua vitæ.

779 §. 10. Damnatus à Judice, ut fame vel siti pereat, potest rejicere victum aut potum oblatum, ut docent *Lefs. de Just. L. 2. c. 9. n. 24. Laym. L. 1. T. 4. c. 18. n. 9. Gob. num. 68.* Si autem per vices repetitas sic possit tandem evadere mortem, *Lugo num. 30. & Gob.* dicunt teneri admittere, sed si sententia sit justa, videtur non teneri, potest enim permittere illius in se executionem, uti potest non fugere ex carcere, quamvis sciat se morte afficiendum,

ut docent *Sot. Azor, Mald. Lesf. & alii* apud *Dian.*
 P. 5. T. 4. R. 41. contra alios : imò *Lesf.* aliique
 cum *Lug. n. 38.* docent licere se Reum offerre Judici,
 ut secundum Justitiam de eo disponat: an autem
 liceat se, v.g. è turri præcipitare, ne acerbiorè morte
 afficiatur, videri potest *Lugo num. 50.*

§. 11. Si Titius injustè ad mortem damnetur, 780
 potest alius ex motivo alicujus virtutis loco illius
 se offerre, ut colligitur ex dictis *Lib. 2. num. 177.*
 Si autem Titius justè damnetur, non potest se
 offerre alius, quia sic Judicem volentem justè occi-
 dere nocentem, induceret ad injustè occidendum
 se innocentem, *Lugo num. 49. Tamb. L. 6. c. 2. §. 2. n. 5.*

§. 12. Si damnato ad mortem præcipiatur, 781
 ut exequatur in se sententiã, v.g. venenum bibat,
 venam sibi aperiat, se in ignem conjiciat, potest,
 si velit, illa facere, ut potest in se exequi pœnam
 exilii, quia tum constituitur Minister publicus
 suæ necis, ut docent cum aliis multis *Haunold.*
de Just. T. 1. T. 2. n. 613. & *Illsung T. 4. D. 3. num. 66.*
 contra *Salas, Lesf. Lug. n. 25. Busenb. & alios* apud *Dia.*
 suprã R. 39 ; item potest facere omnia, quæ ipsi
 implicite præcipiuntur, v.g. scalas ascendere ;
 si tamen non jubeatur, non potest seipsum dejicere
 è scalis, quia sic se occideret autoritate propriã,
 & hoc tantum vult *S. Th. 2. 2. q. 64. art. 5. ad 2.* ut rectè
Illsung ; posse tamen, etiam si non jubeatur,
 collo circumligare funem, docet *Tamb. §. 1. n. 5,* quia
 hoc habet se indifferenter & remotè ad mortem.
 Quod si tamen nollet talia in se exequi, non obli-
 garetur, quamvis juberetur, quia nimis durum
 videtur aliquem sui ipsius carnificem agere, ita
 omnes communiter cum *Diana Resol. 40.*

§. 13. Catholico optanti Martyrium licitum est 782
 non fugere è carcere, quamvis posset commodè,

Ff4

quia

quia vix aberit scandalum; & quamvis abesse
tamen professio Fidei & testificatio fidelitatis
in Deum est sufficiens causa in eis circumstantiis
permittendi occisionem suam: quando autem
Christus Matth. 5. dicit: *Si vos persecuti fuerint
in una civitate, fugite in aliam, vel non mandatur
sed dicit, quid facere possint; vel si mandatur
mandat illis, qui ad propagationem Fidei erant
necessarii: item non mandat hoc carcere clausis
sed adhuc à carcere liberis, quando nondum est
occafio proxima profitendæ Fidei & testificandæ
suæ in Deum fidelitatis. Vide Lugo num. 47.*
Non esse autem licitum ex sola cupiditate Martyrii
se ingerere in Martyrium, rectè docent *S. Th. Cap. 1.
Sanch.* aliique cum *Gob. in Quin. T. 5. c. 18. n. 51.* unde
nec absque necessitate licitum est infidelibus dari
occafionem suam occidendi; ex justa tamen causa
id liceret, uti rectè *Lugo n. 39.* apud quem circa ista
posunt plura videri.

783 §. 14. Circumforanei sumentes venenum,
ut ostendant efficaciam sui remedii, non peccant
graviter, si valerudinem non vitient notabiliter,
quia periculum vitæ excusatur per remedium
moraliter certum, *Dicast. Tamb. §. 2. n. 12. Dian. R. 1.
& alii.*

784 §. 15. Posset mulier non potens parere admitti
excisionem, ut infans baptizaretur, saltem
si aliqualis spes evadendi affulgeret, ad hoc tamen
non obligatur, *Boudevv. Quæst. 20.* quem casum
doctè tractat *Rayn. de ortu infantium per sectio-
nem Cæsaream, ubi dicit spem semper affulgere,
nunquam sectionem esse per se lethalem, cuius ipse
tradit praxin. Quòd si infans in utero mortuus sit,
docet *Boudevv. supra, matrem non teneri, ut vitam
conservet, ejus excisionem pati.**

§. 16. Dubium est, an tenearis admittere, v. g. 785
 sectionem rupturæ, vel tibie abscissionem, si præ-
 videas te alioquin ideo moriturum; aliqui affir-
 mant, quia non es dominus vitæ tuæ: alij negant,
 quia nemo tenetur media extra-ordinaria &
 valde difficilia adhibere ad conservandam vitam:
 quod si tibi à Superiore graviter mandaretur,
 secundum *Navar. Lesf. & alios* tenereris, quia
 obedientia etiam ad res arduas obligare potest:
 secundum *Salon. Sot. Dicast. Lug. Dia. Burgh. Cent. 2.*
Cas. 39. non tenereris, quia restam arduæ, quæ
 communiter humanam fragilitatem superant,
 suntque ferme æquè acerbæ ac mors ipsa,
 non cadunt sub obedientiam: excipiunt tamen,
 nisi talis homo esset necessarius Republicæ vel
 Communitati, remedium verò foret certum &
 securum, tum enim putant teneri admittere:
 omnes illæ sententiæ sunt probabiles.

§. 17. Potest quis sibi amputare manum, ut liber 786
 catenâ evadat mortem, pars enim meritò postpo-
 nitur toti, *Lugo num. 21. & 22. Steph. T. 4. D. 5. N. 6.*
 Potest etiam quivis alius tibi hoc facere cum tuo
 consensu, *Hurtad. & Dian. in Comp. v. Homicidium,*
Num. 10.

§. 18. An & quomodo liceat militi navem, 787
 in qua est, ne in manus hostium veniat, accendere,
 aut turrim evibrare, prævidens se certò occidendū,
 videri potest *Mendo D. 4. Q. 6,* ubi tanquam proba-
 bilius defendit esse illicitum: *Lugo à num. 51.* putat
 in causa boni publici esse licitum, si ab hostibus
 eras occidendus.